

Program kształcenia wraz ze szczególnymi zasadami organizacji zajęć języków obcych i lektoratów indywidualnych

Program został sfinansowany w ramach projektu p.n. „Dostępna PK+”, realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Projekt „Dostępna PK+” jest kontynuacją działań podejmowanych w latach 2021–2023 w ramach projektu „Dostępna PK”, którego efektem było zwiększenie dostępności Politechniki Krakowskiej dla osób z niepełnosprawnościami – zarówno w zakresie organizacyjnym, edukacyjnym, jak i infrastrukturalnym. Dzięki nowemu projektowi, realizowanemu w okresie od 01.04.2025 r. do 31.03.2029 r., możliwa będzie kontynuacja oraz znaczące poszerzenie działań na rzecz dostępności.

Głównym celem projektu jest dalsze zwiększenie dostępności Politechniki Krakowskiej, m.in. poprzez:

- likwidację barier architektonicznych w trzech budynkach kampusu głównego (budowa windy i toalet w budynku CUP, montaż podnośników w budynkach Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej oraz Galerii GIL),
- dostosowanie przestrzeni edukacyjnych i administracyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- rozwój kompetencji kadry dydaktycznej, administracyjnej i zarządzającej w zakresie dostępności,
- wdrażanie innowacyjnych rozwiązań wspierających inkluzyjność w procesie dydaktycznym i organizacyjnym.

Wsparciem w ramach projektu objęte zostały: Politechnika Krakowska, kadra dydaktyczna PK, kadra administracyjna PK oraz kadra zarządzająca PK.

Wartość projektu: 7 174 730,33 PLN

Autorka: Magdalena Cora

absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – filologia angielska; nauczyciel języka angielskiego z 20-letnim stażem; od ponad 11 lat wykładowca akademicki – praktyczna nauka języka oraz metodyka nauczania; dyrektor Studium Języków Obcych PK, wykładowca języka angielskiego, autorka podręcznika do nauki języka specjalistycznego "Geotechnical and Hydraulic Engineering", współautorka podręcznika "English for Environmental Engineering" i "TELC Technical", autorka kursu e-learningowego dla studentów uczelni technicznych na platformie MOODLE oraz współautorka kursów "English for Civil Engineering" i "Applying for a Job" na platformie NAVOICA, ekspertka z zakresu słownictwa specjalistycznego w dziedzinie inżynierii lądowej i wodnej oraz inżynierii środowiska, ekspert w dziedzinie nauczania osób z niepełnosprawnościami, ambasador dostępności PK, członek Zespołu Dydaktyków ds. Nauczania Osób z Niepełnosprawnościami, członek Zespołu UDL PK

Program kształcenia wraz ze szczególnymi zasadami organizacji zajęć języków obcych i lektoratów indywidualnych.....	1
1. Wstęp i założenia programowe	3
2. Projektowanie Uniwersalne w Edukacji (UDL) na uczelni technicznej.....	3
4. Cele kształcenia i wymagania wstępne.....	7
5. Zakładane efekty uczenia się (PRK).....	9
6. Organizacja kształcenia językowego	10
7. Metody dydaktyczne i środki.....	11
8. Dostosowania i racjonalne usprawnienia	13
9. Sprawdzanie efektów uczenia się i ocenianie.....	14
10. Rola nauczyciela akademickiego.....	16

Niniejszy dokument stanowi **jeden, spójny i kompleksowy Program kształcenia języków obcych na Politechnice Krakowskiej**, obejmujący zarówno program nauczania, jak i szczegółowe zasady organizacji lektoratów standardowych, alternatywnych oraz indywidualnych.

Program został opracowany i wdrożony w ramach projektu „**Dostępna PK+**”, realizowanego w latach 2025–2029 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), jako kontynuacja projektu „Dostępna PK” (2021–2023).

Dokument ma charakter **instytucjonalny, ramowy i obowiązujący**, a jego celem jest zapewnienie wysokiej jakości, dostępnego i jednolitego systemu kształcenia językowego na uczelni technicznej.

1. Wstęp i założenia programowe

Zintegrowany program kształcenia języków obcych został zaprojektowany jako odpowiedź na:

- zróżnicowane potrzeby edukacyjne studentów uczelni technicznej,
- wymagania Polskiej Ramy Kwalifikacji i Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- obowiązek zapewniania dostępności w szkolnictwie wyższym,
- wyzwania dydaktyczne wynikające z kształcenia specjalistycznego i akademickiego.

Podstawowym założeniem programu jest zasada, że:

wszyscy studenci realizują te same cele kształcenia i osiągają te same efekty uczenia się,
przy jednoczesnym zróżnicowaniu:

- dróg dojścia do efektów,
- tempa pracy,
- form aktywności dydaktycznych,
- sposobów sprawdzania osiągnięć.

2. Projektowanie Uniwersalne w Edukacji (UDL) na uczelni technicznej

2.1. Istota UDL w szkolnictwie wyższym

Projektowanie Uniwersalne w Edukacji (Universal Design for Learning – UDL) to podejście dydaktyczne polegające na świadomym i systemowym projektowaniu procesu kształcenia w taki sposób, aby od samego początku był on dostępny, elastyczny i efektywny dla możliwie najszerszego grona studentów. Istotą UDL jest przesunięcie punktu ciężkości z późniejszego reagowania na trudności edukacyjne pojedynczych osób na proaktywne planowanie dydaktyki, które minimalizuje bariery w uczeniu się już na etapie konstruowania programu, zajęć i metod oceniania.

W przeciwieństwie do tradycyjnych modeli dydaktycznych, opartych na założeniu istnienia „przeciętnego studenta”, UDL wychodzi z założenia, że różnorodność jest normą, a nie wyjątkiem. Obejmuje ona zarówno zróżnicowanie poznawcze, sensoryczne i funkcjonalne studentów, jak i różnice w doświadczeniach edukacyjnych, tempie przyswajania wiedzy, strategiach uczenia się oraz kompetencjach cyfrowych.

W kontekście uczelni technicznej Projektowanie Uniwersalne w Edukacji oznacza w szczególności odejście od jednolitego, transmisyjnego modelu nauczania, w którym dominującą rolę odgrywa wykład i jednokierunkowy przekaz treści. Zamiast tego UDL zakłada projektowanie procesu kształcenia jako złożonego, aktywnego i wielowymiarowego środowiska uczenia się, w którym student stopniowo rozwija kompetencje językowe niezbędne do funkcjonowania w realiach studiów inżynierskich i pracy zawodowej.

UDL w nauczaniu języków obcych na uczelni technicznej uwzględnia specyfikę kształcenia inżynierskiego, w tym:

- wysoki stopień abstrakcyjności treści technicznych i naukowych,
- konieczność pracy z tekstami specjalistycznymi, dokumentacją techniczną i literaturą fachową,
- potrzebę integrowania kompetencji językowych z kompetencjami analitycznymi, projektowymi i komunikacyjnymi,
- zróżnicowane przygotowanie językowe studentów rozpoczynających studia.

Projektowanie Uniwersalne w Edukacji zakłada również, że bariery w uczeniu się nie wynikają wyłącznie z indywidualnych cech studentów, lecz często są konsekwencją sposobu organizacji zajęć, doboru metod dydaktycznych, form komunikacji oraz narzędzi oceny. W tym ujęciu odpowiedzialność za dostępność procesu kształcenia spoczywa nie na studencie, lecz na systemie dydaktycznym uczelni.

UDL nie jest systemem ulg, zwolnień ani obniżania wymagań akademickich. Przeciwnie – stanowi strategię projektowania dydaktyki wysokiej jakości, która umożliwia wszystkim studentom osiągnięcie tych samych efektów uczenia się, przy jednoczesnym zróżnicowaniu dróg, tempa i form pracy prowadzących do ich realizacji. Dzięki temu UDL wzmacnia spójność programową, przejrzystość wymagań oraz jakość kształcenia w całym systemie edukacji akademickiej.

2.2. UDL w nauczaniu języków obcych na PK

W systemie kształcenia językowego na Politechnice Krakowskiej Projektowanie Uniwersalne w Edukacji pełni funkcję **fundamentu programowego**, który spaja cele kształcenia, zakładane efekty uczenia się oraz sposoby ich realizacji. Oznacza to, że UDL nie jest traktowane jako dodatkowy element wsparcia ani rozwiązanie stosowane wyłącznie w odniesieniu do wybranych grup studentów, lecz jako **podstawowa zasada projektowania lektoratów języków obcych** realizowanych w całej uczelni.

UDL stanowi jednocześnie **ramę metodyczną** dla wszystkich form realizacji lektoratów – zarówno standardowych, jak i alternatywnych oraz indywidualnych. Dzięki temu możliwe jest zachowanie spójności programowej i merytorycznej przy jednoczesnym dopuszczeniu elastycznych rozwiązań organizacyjnych i dydaktycznych, dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb studentów. W praktyce oznacza to, że różne formy prowadzenia zajęć nie prowadzą do zróżnicowania wymagań, lecz do zróżnicowania **dróg osiągnięcia tych samych efektów uczenia się**.

Projektowanie Uniwersalne w Edukacji pełni także funkcję **narzędzia systemowego zapewniania równego dostępu do efektów uczenia się**. W tym ujęciu dostępność nie jest rozumiana wyłącznie jako kwestia formalnych dostosowań, lecz jako cecha całego procesu dydaktycznego – od

konstrukcji programu, poprzez dobór metod i materiałów, aż po sposób oceniania osiągnięć studentów. Zastosowanie UDL w nauczaniu języków obcych umożliwia skuteczne kształcenie językowe studentów:

- o zróżnicowanych stylach uczenia się i poziomach kompetencji językowych,
- posiadających doświadczenie edukacji zdalnej i hybrydowej, wymagającej rozwiniętych kompetencji autonomicznego uczenia się,
- ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, wynikającymi zarówno z uwarunkowań zdrowotnych, jak i barier środowiskowych lub organizacyjnych,
- studiujących na wymagających kierunkach technicznych, gdzie nauka języka obcego musi być ściśle powiązana z treściami specjalistycznymi i akademickimi.

W tym kontekście UDL umożliwia projektowanie lektoratów języków obcych jako **integralnego elementu kształcenia inżynierskiego**, a nie jedynie przedmiotu uzupełniającego. Pozwala to na rozwijanie kompetencji językowych w sposób funkcjonalny, ukierunkowany na realne potrzeby studiów technicznych oraz przyszłej aktywności zawodowej absolwentów Politechniki Krakowskiej.

2.3. Trzy filary UDL w programie kształcenia języków obcych

Realizacja zasad Projektowania Uniwersalnego w Edukacji w programie kształcenia języków obcych na Politechnice Krakowskiej opiera się na trzech wzajemnie powiązanych filarach, które wyznaczają sposób projektowania treści, aktywności dydaktycznych oraz środowiska uczenia się. Filary te stanowią spójną ramę dydaktyczną, umożliwiającą realizację jednolitych efektów uczenia się przy jednoczesnym uwzględnieniu zróżnicowanych potrzeb i możliwości studentów uczelni technicznej.

2.3.1 Różnorodne sposoby prezentacji treści

Pierwszy filar UDL zakłada, że treści dydaktyczne powinny być prezentowane w sposób wielokanałowy i elastyczny, tak aby studenci mogli efektywnie przetwarzać informacje niezależnie od dominującego stylu uczenia się czy indywidualnych uwarunkowań poznawczych. W nauczaniu języków obcych na uczelni technicznej oznacza to odejście od jednolitej formy przekazu na rzecz zróżnicowanych reprezentacji treści językowych i specjalistycznych.

W praktyce dydaktycznej obejmuje to m.in.:

- wykorzystywanie tekstów akademickich i technicznych o zróżnicowanym stopniu złożoności, umożliwiających stopniowe budowanie kompetencji językowych i terminologicznych,
- stosowanie materiałów audio i wideo, takich jak nagrania wykładów, prezentacje eksperckie, instrukcje techniczne czy symulacje procesów,
- wprowadzanie wizualizacji treści specjalistycznych, w tym schematów, diagramów, infografik i map pojęć, które wspierają rozumienie procesów inżynierskich i naukowych,
- zapewnianie materiałów cyfrowych zgodnych ze standardami dostępności, umożliwiających korzystanie z narzędzi wspomagających oraz elastyczne tempo pracy.

Tak zaprojektowana prezentacja treści sprzyja lepszemu rozumieniu złożonych zagadnień technicznych i językowych oraz ogranicza bariery poznawcze wynikające z jednokierunkowego przekazu informacji.

2.3.2 Różnorodne formy aktywności i ekspresji

Drugi filar UDL koncentruje się na umożliwieniu studentom różnych sposobów aktywnego uczestnictwa w procesie kształcenia oraz prezentowania osiągniętych efektów uczenia się. Uznaje on, że studenci mogą w odmienny sposób demonstrować swoje kompetencje językowe, zachowując ten sam poziom wymagań merytorycznych. W ramach kształcenia językowego na Politechnice Krakowskiej realizacja tego filaru obejmuje:

- możliwość wyboru pomiędzy wypowiedziami ustnymi i pisemnymi, w zależności od charakteru zadania i preferencji studenta,
- realizację projektów indywidualnych i zespołowych, powiązanych z tematyką kierunkową i problemami technicznymi,
- stosowanie zadań problemowych i projektowych, wymagających analizy, syntezy informacji oraz komunikacji w języku obcym,
- wykorzystywanie form takich jak prezentacje, nagrania audio lub wideo oraz portfolio językowe, dokumentujące proces i efekty uczenia się.

Zróżnicowanie form aktywności i ekspresji umożliwia studentom pełniejsze wykorzystanie własnych zasobów poznawczych, a jednocześnie wzmacnia autonomię w uczeniu się oraz odpowiedzialność za realizację efektów kształcenia.

2.3.3 Różnorodne sposoby angażowania studentów

Trzeci filar UDL odnosi się do budowania motywacji, zaangażowania i poczucia sprawczości studentów w procesie kształcenia. W nauczaniu języków obcych na uczelni technicznej ma on szczególne znaczenie, ponieważ skuteczne opanowanie kompetencji językowych wymaga systematycznej pracy, aktywnego udziału oraz długofalowego zaangażowania.

Realizacja tego filaru obejmuje w szczególności:

- zapewnienie studentom autonomii i możliwości wyboru form realizacji zadań, tematów projektów lub sposobów prezentacji wyników pracy,
- stosowanie jasnych i transparentnych kryteriów oceniania, znanych studentom od początku cyklu kształcenia,
- tworzenie bezpiecznego środowiska dydaktycznego, sprzyjającego aktywności, zadawaniu pytań i podejmowaniu prób językowych bez obawy przed oceną,
- wprowadzanie elementów autorefleksji i samooceny, wspierających rozwój świadomości własnego procesu uczenia się i postępów językowych.

Dzięki zastosowaniu trzeciego filaru UDL lektoraty języków obcych stają się przestrzenią aktywnego, świadomego i odpowiedzialnego uczenia się, wspierającą zarówno rozwój kompetencji językowych, jak i kompetencji akademickich oraz zawodowych studentów Politechniki Krakowskiej.

3. Podstawa prawna i dokumenty odniesienia

Program jest zgodny z:

- Polską Ramą Kwalifikacji (poziomy 6–8),
- Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego (CEFR),
- Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami,
- ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- wewnętrznymi regulacjami Politechniki Krakowskiej.

4. Cele kształcenia i wymagania wstępne

4.1. Cele kształcenia

Celem kształcenia językowego na Politechnice Krakowskiej jest przygotowanie studentów do świadomego, funkcjonalnego i samodzielnego posługiwania się językiem obcym jako narzędziem pracy akademickiej, inżynierskiej i zawodowej. Nauczanie języków obcych ma charakter użytkowy i specjalistyczny, a jego nadrzędnym celem nie jest opanowanie języka jako systemu abstrakcyjnego, lecz rozwój kompetencji komunikacyjnych niezbędnych w środowisku technicznym i naukowym.

Kształcenie językowe umożliwia studentom:

- studiowanie literatury technicznej i naukowej właściwej dla danej dziedziny inżynierskiej,
- skuteczną komunikację akademicką i zawodową, zarówno w mowie, jak i w piśmie,

- aktywny udział w projektach międzynarodowych, mobilnościach i współpracy międzyuczelnianej,
- funkcjonowanie na krajowym i międzynarodowym rynku pracy, w tym w zespołach interdyscyplinarnych i wielokulturowych.

Docelowe poziomy biegłości językowej zostały określone zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego (CEFR):

- B2 CEFR – studia pierwszego stopnia,
- B2+ CEFR – studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie.

4.2. Struktura kształcenia językowego na studiach I stopnia

Na studiach pierwszego stopnia kształcenie językowe realizowane jest od semestru 1 do semestru 5, w wymiarze 30 godzin dydaktycznych w każdym semestrze. Program ma charakter stopniowy i progresywny, a jego konstrukcja uwzględnia zarówno potrzeby studentów rozpoczynających studia techniczne, jak i rosnące wymagania językowe kolejnych etapów kształcenia inżynierskiego.

Semestr 1 pełni funkcję wprowadzającą i obejmuje:

- język ogólnotechniczny,
- podstawową terminologię z zakresu matematyki, geometrii i nauk ścisłych,
- wprowadzenie do języka ogólnoinżynierskiego,
- rozwijanie podstawowych strategii pracy z tekstem technicznym.

Semestry 2–5 koncentrują się na języku specjalistycznym właściwym dla danego kierunku studiów. Nauczanie obejmuje terminologię, struktury i formy wypowiedzi charakterystyczne dla dyscypliny, w której student się kształci (np. architektura, budownictwo, inżynieria środowiska, mechanika, transport, informatyka).

Na tym etapie kształcenia szczególny nacisk kładzie się na:

- rozumienie i analizę tekstów specjalistycznych,
- komunikację ustną w kontekście technicznym,
- prezentowanie zagadnień inżynierskich,
- pracę projektową i zespołową w języku obcym.

4.3. Kształcenie językowe na studiach II stopnia

Na studiach drugiego stopnia nauczanie języka obcego ukierunkowane jest na funkcjonowanie językowe w środowisku pracy oraz środowisku akademickim o podwyższonych wymaganiach komunikacyjnych. Program uwzględnia fakt, że absolwenci studiów I stopnia posiadają już ugruntowane podstawy języka technicznego i koncentruje się na jego zaawansowanym, funkcjonalnym wykorzystaniu.

Zakres kształcenia obejmuje m.in.:

- język specjalistyczny w środowisku zawodowym i projektowym,
- komunikację w zespołach międzynarodowych,
- język spotkań technicznych, prezentacji projektowych i raportów,
- professional writing, w tym elementy pisania akademickiego i technicznego, przeznaczone w szczególności dla studentów planujących karierę naukową lub udział w projektach badawczych.

Na tym etapie kształcenia rozwijane są kompetencje językowe niezbędne do:

- przygotowywania dokumentacji technicznej i naukowej,
- redagowania raportów, streszczeń i artykułów,
- wystąpień konferencyjnych i prezentacji wyników badań.

4.4. Egzaminowanie i certyfikacja

Na wybranych wydziałach Politechniki Krakowskiej kształcenie językowe kończy się egzaminem zewnętrznym, takim jak ACERT lub SERMO, potwierdzającym osiągnięcie wymaganych efektów uczenia się na poziomie B2 lub B2+. Egzaminy te stanowią element obiektywnej weryfikacji kompetencji językowych studentów i są spójne z założeniami programowymi oraz efektami kształcenia określonymi dla lektoratów języków obcych.

4.5. Wymagania wstępne

- znajomość języka na poziomie minimum B1 lub
- wynik min. 60% z egzaminu maturalnego lub
- pozytywny wynik testu plasującego.

5. Zakładane efekty uczenia się (PRK)

Wiedza

- znajomość struktur językowych i leksykalnych właściwych dla poziomu studiów,
- znajomość terminologii specjalistycznej kierunku studiów.

Umiejętności

- skuteczna komunikacja ustna i pisemna w języku obcym,
- analiza tekstów akademickich i technicznych,
- korzystanie z narzędzi cyfrowych wspierających uczenie się.

Kompetencje społeczne

- odpowiedzialność za własny proces uczenia się,
- praca indywidualna i zespołowa,
- poszanowanie zasad komunikacji akademickiej.

6. Organizacja kształcenia językowego

6.1. Wymiar godzinowy

- Studia I stopnia: 120–150 godzin
- Studia II stopnia: 30 godzin
- Lektorat alternatywny/indywidualny: dodatkowe 15 godzin w semestrze

6.2. Formy realizacji

Kształcenie językowe na Politechnice Krakowskiej realizowane jest w kilku komplementarnych formach organizacyjnych, których celem jest zapewnienie spójnej realizacji programu kształcenia przy jednoczesnym uwzględnieniu zróżnicowanych potrzeb studentów oraz warunków organizacyjnych uczelni. Wszystkie formy realizacji prowadzą do osiągnięcia tych samych celów i efektów uczenia się, określonych w programie kształcenia, różniąc się wyłącznie sposobem organizacji procesu dydaktycznego.

Lektoraty grupowe

Lektoraty grupowe stanowią podstawową i dominującą formę realizacji kształcenia językowego na wszystkich kierunkach studiów. Zajęcia prowadzone są w grupach lektoratowych zgodnie z obowiązującym planem studiów i programem kształcenia, z zachowaniem jednolitych efektów uczenia się oraz standardów oceniania.

W ramach lektoratów grupowych:

- realizowany jest pełny zakres treści językowych przewidzianych dla danego etapu studiów,
- stosowane są metody komunikacyjne i zadaniowe, sprzyjające aktywnemu wykorzystaniu języka obcego,
- wykorzystywane są treści specjalistyczne powiązane z profilem kierunku studiów,
- zapewniana jest możliwość pracy zespołowej i projektowej w języku obcym.

Lektoraty grupowe są projektowane zgodnie z zasadami Projektowania Uniwersalnego w Edukacji, co umożliwia elastyczne reagowanie na zróżnicowane potrzeby studentów już na poziomie organizacji zajęć.

Lektoraty alternatywne

Lektoraty alternatywne stanowią organizacyjną formę realizacji kształcenia językowego przeznaczoną dla studentów, którzy ze względu na szczególne potrzeby edukacyjne, uwarunkowania zdrowotne lub istotne bariery funkcjonalne nie mogą w pełni uczestniczyć w lektoratach grupowych.

Lektoraty alternatywne:

- realizowane są indywidualnie lub w małych grupach studentów o zbliżonych potrzebach,
- zachowują pełną zgodność programową i merytoryczną z lektoratami grupowymi,
- umożliwiają elastyczną organizację czasu i form pracy,
- służą wyrównywaniu szans edukacyjnych, a nie obniżaniu wymagań.

Lektoraty indywidualne

Lektoraty indywidualne są szczególną formą realizacji kształcenia językowego, stosowaną w uzasadnionych przypadkach, gdy udział w zajęciach grupowych lub alternatywnych jest istotnie utrudniony lub niemożliwy. Decyzja o realizacji lektoratu indywidualnego ma charakter organizacyjny i podejmowana jest zgodnie z wewnętrznymi procedurami uczelni.

Lektoraty indywidualne:

- realizują te same efekty uczenia się, co pozostałe formy kształcenia,
- umożliwiają indywidualne tempo pracy oraz dostosowanie form aktywności dydaktycznych,
- wymagają systematycznego dokumentowania postępów studenta,
- sprzyjają rozwijaniu autonomii w uczeniu się oraz odpowiedzialności za własny proces kształcenia.

Forma stacjonarna, zdalna i hybrydowa

Wszystkie powyższe formy kształcenia mogą być realizowane:

- w formie stacjonarnej, z bezpośrednim udziałem studentów w zajęciach,
- w formie zdalnej, z wykorzystaniem narzędzi komunikacji synchronicznej i asynchronicznej,
- w formie hybrydowej, łączącej elementy zajęć stacjonarnych i pracy online.

Wykorzystanie form zdalnych i hybrydowych ma charakter funkcjonalny i wspierający, a nie zastępczy. Pozwala ono na zwiększenie elastyczności organizacyjnej, zapewnienie ciągłości kształcenia oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych studentów, przy zachowaniu jednolitych standardów jakości i oceniania.

7. Metody dydaktyczne i środki

Proces kształcenia językowego na Politechnice Krakowskiej realizowany jest z wykorzystaniem **zróżnicowanych metod dydaktycznych i środków edukacyjnych**, których dobór podporządkowany jest nadrzędnemu celowi programu, jakim jest rozwijanie **praktycznej umiejętności posługiwania się językiem obcym w kontekście technicznym, akademickim i zawodowym**. Stosowane metody są spójne z zasadami Projektowania Uniwersalnego w Edukacji (UDL) oraz dostosowane do specyfiki studiów inżynierskich.

Podejście komunikacyjne i zadaniowe

Podstawą realizacji programu jest **podejście komunikacyjne**, w którym język obcy traktowany jest przede wszystkim jako **narzędzie komunikacji**, a nie wyłącznie przedmiot analizy teoretycznej. Nauczanie koncentruje się na rozwijaniu sprawności językowych niezbędnych do funkcjonowania w środowisku technicznym i akademickim, takich jak rozumienie tekstów specjalistycznych, formułowanie wypowiedzi ustnych oraz tworzenie wypowiedzi pisemnych o charakterze użytkowym i akademickim.

Podejście komunikacyjne uzupełniane jest **nauczaniem zadaniowym**, w którym punktem wyjścia są realistyczne zadania językowe odzwierciedlające sytuacje typowe dla studiów technicznych i pracy inżyniera. Zadania te wymagają aktywnego wykorzystania języka obcego do rozwiązania problemu, zaprezentowania projektu, analizy dokumentacji technicznej lub udziału w dyskusji specjalistycznej.

Praca projektowa

Istotnym elementem kształcenia językowego jest **praca projektowa**, realizowana indywidualnie lub zespołowo. Projekty językowe są ściśle powiązane z tematyką kierunkową i umożliwiają integrację kompetencji językowych z wiedzą techniczną oraz umiejętnościami analitycznymi i komunikacyjnymi.

Praca projektowa:

- rozwija umiejętność stosowania języka obcego w dłuższych, złożonych formach wypowiedzi,
- wspiera rozwój kompetencji pracy zespołowej w środowisku wielojęzycznym,
- sprzyja kształtowaniu autonomii i odpowiedzialności za własny proces uczenia się,
- umożliwia ocenę zarówno efektu końcowego, jak i procesu pracy.

Blended learning

Kształcenie językowe realizowane jest w modelu **blended learning**, łączącym tradycyjne zajęcia stacjonarne z aktywnościami realizowanymi w środowisku cyfrowym. Model ten pozwala na elastyczne zarządzanie czasem nauki, indywidualizację tempa pracy oraz efektywne wykorzystanie narzędzi cyfrowych wspierających proces dydaktyczny.

Blended learning umożliwia:

- kontynuację pracy językowej poza salą dydaktyczną,
- dostęp do materiałów dydaktycznych w dowolnym czasie,
- realizację zadań asynchronicznych i synchronicznych,
- rozwijanie kompetencji cyfrowych niezbędnych w środowisku pracy inżyniera.

Tutoring językowy

Uzupełnieniem kształcenia grupowego jest **tutoring językowy**, stosowany w szczególności w ramach lektoratów alternatywnych i indywidualnych. Tutoring ma charakter wspierający i rozwojowy, a jego celem jest pomoc studentowi w planowaniu, monitorowaniu i ewaluacji własnego procesu uczenia się języka obcego.

W ramach tutoringu językowego:

- diagnozowane są indywidualne potrzeby i cele językowe studenta,
- dobierane są strategie uczenia się adekwatne do profilu studiów i poziomu zaawansowania,
- omawiane są trudności językowe wynikające z pracy z tekstami specjalistycznymi,
- wzmacniana jest autonomia i odpowiedzialność za osiągnięcie efektów kształcenia.

Platforma Delta (Moodle) i narzędzia interaktywne

Istotnym środkiem dydaktycznym wykorzystywanym w kształceniu językowym jest **platforma Delta (Moodle)**, która stanowi centralne środowisko cyfrowe wspierające proces nauczania i uczenia się. Platforma umożliwia udostępnianie materiałów dydaktycznych, realizację zadań, komunikację ze studentami oraz monitorowanie postępów w nauce.

W procesie kształcenia wykorzystywane są również **narzędzia interaktywne**, takie jak Wordwall, LearningApps, Kahoot czy Genially, które:

- wspierają aktywne uczenie się i utrwalanie materiału,
- zwiększają zaangażowanie studentów,
- umożliwiają różnicowanie form pracy i oceniania,
- są zgodne z zasadami dostępności i Projektowania Uniwersalnego w Edukacji.

8. Dostosowania i racjonalne usprawnienia

W procesie kształcenia językowego na Politechnice Krakowskiej stosowane są **dostosowania oraz racjonalne usprawnienia o charakterze organizacyjnym i dydaktycznym**, których celem jest **zapewnienie równego i pełnego dostępu do realizacji programu kształcenia** wszystkim studentom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dostosowania te są projektowane i wdrażane zgodnie z zasadami Projektowania Uniwersalnego w Edukacji (UDL), obowiązującymi przepisami prawa oraz wewnętrznymi aktami normatywnymi Politechniki Krakowskiej, w szczególności Regulaminem Studium Języków Obcych oraz polityką zapewniania dostępności Uczelni.

Zastosowanie dostosowań ma na celu **niwelowanie barier funkcjonalnych, organizacyjnych i komunikacyjnych**, które mogą utrudniać udział w zajęciach lub osiąganie efektów uczenia się, i **nie prowadzi do obniżenia wymagań merytorycznych, zakresu treści ani poziomu zakładanych efektów kształcenia**.

Charakter i zakres dostosowań

Dostosowania w kształceniu językowym obejmują w szczególności:

- modyfikację **organizacji procesu dydaktycznego**, w tym tempa pracy, harmonogramu realizacji zadań oraz formy uczestnictwa w zajęciach,
- elastyczne podejście do **form aktywności dydaktycznych** oraz sposobów prezentowania osiągniętych efektów uczenia się,
- dostosowanie **środowiska dydaktycznego**, narzędzi i materiałów edukacyjnych,
- w uzasadnionych przypadkach – zmianę **formy sprawdzania wiedzy i umiejętności**, przy zachowaniu tych samych kryteriów merytorycznych.

Dostosowania mogą być stosowane zarówno w lektoratach grupowych, jak i w ramach lektoratów alternatywnych oraz indywidualnych, w zależności od potrzeb studenta i możliwości organizacyjnych uczelni.

Zasada nieobniżania wymagań merytorycznych

Podstawową zasadą stosowania dostosowań i racjonalnych usprawnień jest zachowanie **jednolitych celów i efektów uczenia się** dla wszystkich studentów realizujących dany etap kształcenia językowego. Oznacza to, że:

- zakres treści programowych pozostaje niezmieniony,
- poziom biegłości językowej wymagany do zaliczenia przedmiotu jest jednakowy,
- kryteria oceniania mają charakter jednolity i transparentny.

Zróżnicowaniu mogą podlegać wyłącznie **drogi dochodzenia do efektów**, a nie same efekty. Takie podejście zapewnia zgodność z Polską Ramą Kwalifikacji, Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego oraz zasadą równego traktowania studentów.

Proceduralny charakter dostosowań

Dostosowania i racjonalne usprawnienia mają charakter **proceduralny i uzgodniony**, a ich zakres ustalany jest we współpracy:

- studenta,
- prowadzącego zajęcia,
- Dyrekcji Studium Języków Obcych,
- Centrum Dostępności Politechniki Krakowskiej.

W razie potrzeby może zostać opracowany **indywidualny plan wsparcia**, określający formy i zakres dostosowań, przy zachowaniu zasad poufności oraz poszanowania godności i autonomii studenta.

Rola kadry dydaktycznej

Kadra dydaktyczna Studium Języków Obcych realizuje dostosowania w sposób świadomy i odpowiedzialny, kierując się zasadami UDL oraz obowiązującymi procedurami Uczelni. Do zadań nauczycieli akademickich należy w szczególności:

- projektowanie zajęć z uwzględnieniem dostępności od etapu planowania,
- stosowanie elastycznych metod dydaktycznych i form oceniania,
- współpraca z Centrum Dostępności PK i Dyrekcją Studium,
- poszanowanie prywatności, autonomii i godności studentów.

9. Sprawdzanie efektów uczenia się i ocenianie

Sprawdzanie efektów uczenia się oraz ocenianie w ramach kształcenia językowego na Politechnice Krakowskiej prowadzone jest w sposób **ciągły, formujący i transparentny**, z zachowaniem jednolitych standardów merytorycznych dla wszystkich studentów. System oceniania został zaprojektowany w taki sposób, aby rzetelnie weryfikować stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, przy jednoczesnym uwzględnieniu zasad Projektowania Uniwersalnego w Edukacji (UDL).

Podstawowym celem oceniania nie jest wyłącznie klasyfikacja osiągnięć studentów, lecz **wspieranie procesu uczenia się**, dostarczanie informacji zwrotnej oraz rozwijanie autonomii i odpowiedzialności za własny rozwój kompetencji językowych.

Ocenianie ciągłe i formujące

Ocenianie w ramach lektoratów języków obcych ma charakter **ciągły**, co oznacza, że postępy studentów monitorowane są systematycznie w trakcie całego cyklu kształcenia, a nie wyłącznie na podstawie jednorazowego zaliczenia lub egzaminu końcowego.

Ocenianie **formujące** polega na:

- regularnym udzielaniu studentom informacji zwrotnej dotyczącej poziomu opanowania kompetencji językowych,
- wskazywaniu mocnych stron oraz obszarów wymagających dalszej pracy,
- wspieraniu rozwoju strategii uczenia się i samodzielnej korekty błędów,
- umożliwianiu poprawy i doskonalenia umiejętności w trakcie semestru.

Takie podejście jest spójne z zasadami UDL, ponieważ pozwala studentom uczyć się na błędach, regulować tempo pracy oraz aktywnie uczestniczyć w procesie oceniania własnych postępów.

Zróżnicowane formy sprawdzania osiągnięć

Weryfikacja efektów uczenia się realizowana jest poprzez **różnorodne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności**, dobrane w sposób adekwatny do charakteru treści programowych oraz etapu studiów.

Stosowane formy oceniania obejmują w szczególności:

- **testy językowe**, sprawdzające rozumienie tekstów pisanych i słuchanych, znajomość struktur językowych oraz terminologii technicznej,
- **projekty indywidualne i zespołowe**, umożliwiające ocenę umiejętności praktycznego wykorzystania języka obcego w kontekście technicznym i akademickim,
- **prezentacje ustne**, sprawdzające kompetencje komunikacyjne, umiejętność argumentowania oraz prezentowania zagadnień specjalistycznych,
- zadania pisemne, raporty, streszczenia i inne formy wypowiedzi akademickiej i zawodowej.

Zróżnicowanie form oceniania pozwala na uwzględnienie odmiennych stylów uczenia się oraz sposobów prezentowania kompetencji, przy zachowaniu tych samych wymagań merytorycznych i poziomu trudności.

Jednolite i transparentne kryteria oceniania

Niezależnie od formy realizacji lektoratu (grupowej, alternatywnej czy indywidualnej) oraz zastosowanych form sprawdzania wiedzy, obowiązują **jednolite kryteria oceniania**, wynikające bezpośrednio z zakładanych efektów uczenia się.

Kryteria oceniania:

- są jasno określone i komunikowane studentom na początku semestru,

- odnoszą się do stopnia osiągnięcia konkretnych efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych),
- nie ulegają zmianie w wyniku zastosowania dostosowań organizacyjnych lub dydaktycznych,
- zapewniają porównywalność ocen uzyskiwanych przez studentów w różnych formach realizacji zajęć.

Zgodnie z zasadami UDL, zróżnicowaniu mogą podlegać **formy i drogi prezentacji osiągnięć**, natomiast **kryteria merytoryczne pozostają niezmiennie**. Takie rozwiązanie gwarantuje równość standardów akademickich oraz spójność systemu oceniania w całej uczelni.

Ocenianie wspierające autonomię i odpowiedzialność

System oceniania sprzyja również rozwijaniu kompetencji samoregulacji i refleksji nad własnym procesem uczenia się. W tym celu wprowadzane są elementy:

- **autorefleksji**, umożliwiającej studentom ocenę własnych postępów,
- **samooceny i oceny koleżeńskiej**, stosowanych w kontrolowanym i moderowanym zakresie,
- dokumentowania osiągnięć w formie **portfolio językowego**.

Elementy te wzmacniają motywację, zaangażowanie oraz poczucie odpowiedzialności za realizację efektów kształcenia, pozostając w pełnej zgodności z zasadami Projektowania Uniwersalnego w Edukacji.

10. Rola nauczyciela akademickiego

Nauczyciel akademicki realizujący kształcenie językowe na Politechnice Krakowskiej pełni kluczową rolę w projektowaniu, realizacji i ewaluacji procesu dydaktycznego. Jego zadaniem jest nie tylko przekazywanie treści językowych, lecz przede wszystkim **tworzenie warunków sprzyjających skutecznemu i dostępnemu uczeniu się**, zgodnie z zasadami Projektowania Uniwersalnego w Edukacji (UDL).

Projektowanie procesu dydaktycznego przez nauczyciela obejmuje **świadome planowanie celów, treści, metod, form aktywności oraz sposobów oceniania** w taki sposób, aby proces kształcenia był z założenia elastyczny i dostępny dla zróżnicowanej populacji studentów uczelni technicznej. Oznacza to uwzględnianie różnorodnych stylów uczenia się, poziomów przygotowania językowego, kompetencji cyfrowych oraz uwarunkowań funkcjonalnych studentów już na etapie konstruowania sylabusów i scenariuszy zajęć.

W tym ujęciu nauczyciel pełni rolę **mentora**, który wspiera studentów w planowaniu i monitorowaniu ich indywidualnej ścieżki rozwoju kompetencji językowych. Mentoring obejmuje pomoc w określaniu celów językowych, doborze strategii uczenia się, interpretacji informacji zwrotnej oraz refleksji nad postępami. Szczególne znaczenie ma to w przypadku studentów realizujących lektoraty alternatywne i indywidualne, a także studentów przygotowujących się do pracy w środowisku akademickim i naukowym.

Równocześnie nauczyciel występuje w roli **facylitatora procesu uczenia się**, którego zadaniem jest inicjowanie aktywności dydaktycznych, moderowanie pracy zespołowej, wspieranie komunikacji oraz tworzenie bezpiecznego środowiska sprzyjającego podejmowaniu prób językowych. W roli facylitatora nauczyciel zachęca studentów do aktywnego uczestnictwa w zajęciach, samodzielnego rozwiązywania problemów oraz współodpowiedzialności za przebieg procesu dydaktycznego.

Istotnym elementem pracy nauczyciela jest również **współpraca z jednostkami wsparcia funkcjonującymi w strukturze Politechniki Krakowskiej**, w szczególności z Centrum Dostępności PK oraz z Dyrekcją Studium Języków Obcych. Współpraca ta obejmuje:

- konsultowanie i wdrażanie dostosowań dydaktycznych i organizacyjnych,
- realizację zaleceń wynikających z indywidualnych planów wsparcia studentów,
- udział w działaniach informacyjnych i szkoleniowych z zakresu dostępności i UDL,
- wymianę doświadczeń i dobrych praktyk dydaktycznych.

Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do poszanowania autonomii, godności i prywatności studentów oraz do realizowania procesu dydaktycznego w sposób wolny od dyskryminacji, stygmatyzacji i wykluczenia. Działania podejmowane w ramach kształcenia językowego mają charakter **systemowy i profesjonalny**, a ich celem jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia przy jednoczesnym zachowaniu jednolitych standardów akademickich.

Tak rozumiana rola nauczyciela wpisuje się w model nowoczesnej dydaktyki akademickiej, w której nauczyciel języka obcego na uczelni technicznej jest nie tylko specjalistą językowym, lecz również projektantem środowiska uczenia się, partnerem studenta oraz aktywnym uczestnikiem systemu zapewniania jakości i dostępności kształcenia.

11. Postanowienia końcowe

Niniejszy program stanowi **jednolity dokument ramowy** regulujący zasady kształcenia języków obcych na Politechnice Krakowskiej, obejmujący zarówno program nauczania, jak i zasady organizacji oraz realizacji lektoratów w formie grupowej, alternatywnej i indywidualnej. Dokument ma charakter **instytucjonalny i obowiązujący** oraz stanowi punkt odniesienia dla wszystkich jednostek i osób zaangażowanych w proces kształcenia językowego na Uczelni.

Program znajduje zastosowanie we wszystkich formach i na wszystkich poziomach studiów, na których realizowane są lektoraty języków obcych, i zapewnia spójność celów kształcenia, efektów uczenia się, metod dydaktycznych oraz zasad oceniania. Jednocześnie dokument ten dopuszcza elastyczne rozwiązania organizacyjne i metodyczne, zgodne z zasadami Projektowania Uniwersalnego w Edukacji (UDL), przy zachowaniu jednolitych standardów akademickich.

Program podlega **okresowej aktualizacji**, wynikającej w szczególności z:

- zmian w obowiązujących przepisach prawa krajowego i europejskiego,
- aktualizacji Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR),
- rozwoju standardów dostępności i dydaktyki akademickiej,
- doświadczeń wynikających z praktycznej realizacji kształcenia językowego,

- potrzeb zgłaszanych przez studentów, kadre dydaktyczną oraz jednostki wsparcia Uczelni.

Za monitorowanie wdrażania programu, inicjowanie jego aktualizacji oraz zapewnienie jego zgodności z obowiązującymi regulacjami odpowiada **Studium Języków Obcych Politechniki Krakowskiej**, we współpracy z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Uczelni.

|

